

Utrpení Ježíše Krista

Březen 2003

Osoba Ježíše Krista se během dějin, podobně jako jiné osoby v historii před ním i po něm, stala významnou a široce respektovanou lidskou autoritou. Bohužel, dlouhodobým působením mystiky v průběhu křesťanské historie tento lidský rozměr Ježíšovy osobnosti ztrácel na významu. Naopak obrovsky zesílilo a nakonec zcela převládlo vnímání Ježíše Krista jako ikony všemohoucího Boha. Takovýto pohled nám, dnešním lidem, velmi zamlžuje a znesnadňuje pochopení významu lidského života Ježíše Krista. O jeho výjimečnosti jakožto Božího syna v lidské roli vykupitele a zachránce mnohých je v Písmu bezpočet proroctví a zpráv. Například Izajáš píše:

Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: "Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje." Jeho vladařství se rozšíří a pokoj bez konce spočine na trůně Davidově a na jeho království. Upevní a podepře je právem a spravedlností od toho času až navěky. Horlivost Hospodina zástupů to učiní.

V mnoha dalších proroctvích se o Ježíši mluví jako o slavném vítězi.. Tyto chvíle však mají přijít až poté, co Kristus prožije jejich pravý opak, kdy zakusí skutečný lidský strach, utrpení, ponížení, nevěru, zradu.

Matouš píše (Mat 26:36-42):

Tu s nimi Ježíš přišel na místo zvané Getsemane a řekl učedníkům: " Počkejte zatím zde, já půjdu dál, abych se modlil." Vzal s sebou Petra a oba syny Zebedeovy; tu na něho padl zármutek a úzkost. Tehdy jim řekl: "Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte se mnou!". Poodešel od nich, padl tváří k zemi a modlil se: "Otče můj, je-li možné ať mne mine tento kalich; avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš." Potom přišel k učedníkům a zastihl je ve spánku. Řekl Petrovi: "To jste nemohli jedinou hodinu bdít se mnou? Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení. Váš duch je odhodlán, ale tělo slabé." Odešel podruhé a modlil se: "Otče můj, není-li možné, aby mne ten kalich minul, a musím-li jej pít, staň se tvá vůle."

Marek uvádí (Mar 15:33-37):

Když bylo poledne, nastala tma po celé zemi až do tří hodin. O třetí hodině zvolal Ježíš mocným hlasem: "Eloi, Eloi, lema sabachtani?", což přeloženo znamená: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ Když to uslyšeli, říkali někteří z těch, kdo stáli okolo: "Hle, volá Eliáše." Kdosi pak odběhl, namočil houbu v octě, nabodl ji na prut a dával mu pít se slovy: " Počkejte, uvidíme, přijde-li ho Eliáš sejmut." Ale Ježíš vydal mocný hlas a skonal.

Jan píše (Jan 6:53-60, 66):

Ježíš jim řekl: "Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. Neboť mé tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já mám život z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude mít život ze mne. To je ten chléb, který sestoupil z nebe ne jako jedli vaši otcové, a zemřeli. Kdo jí tento chléb, živ bude navěky." To řekl, když učil v synagoze v Kafarnaum. Když to jeho učedníci slyšeli, mnozí z nich řekli: "To je hrozná řeč! Kdo to může poslouchat?" Od té chvíle ho mnoho jeho učedníků opustilo a už s ním nechodili.

V Janově evangeliu se též dočteme (Jan 13:21-30):

Když to Ježíš řekl, v hlubokém zármutku dosvědčil: "Amen, amen, pravím vám, jeden z vás mě zradí." Učedníci se dívali jeden na druhého v nejistotě, o kom to mluví. Jeden z učedníků, kterého Ježíš miloval, byl u stolu po jeho boku. Na toho se Šimon obrátil a řekl: "Zeptej se, o kom to mluví!" Ten učedník se naklonil těsně k Ježíšovi a zeptal se: "Pane, kdo to je?" Ježíš odpověděl: "Je to ten, pro koho omočím tuto skývu chleba a podám mu ji." Omočil tedy skývu, vzal ji a dal Jidášovi Iškariotskému, synu Šimonovu. Tehdy, po té skývě, vstoupil do něho satan. Ježíš mu řekl: "Co chceš učinit, učni hned!" Nikdo u stolu nepochopil, proč mu to řekl. Protože měl Jidáš u sebe pokladnici, domnívali se někteří, že ho poslal nakoupit, co potřebují na svátky, nebo dát něco chudým. Jidáš přijal skývu, a hned vyšel ven. Byla noc.

Ježíš tedy zde na Zemi zažíval velmi těžké okamžiky. Těžké nejen prožitou bolestí a úzkostí, ale také vědomím, že pokud by podlehl těmto zkouškám, fakticky by to znamenalo nejen jeho osobní selhání, ale zprostředkovaně rovněž neúspěch Božího plánu záchrany. Měl-li totiž Ježíš splnit úkol své pozemské mise, nesměl od svého křtu až do své smrti zhrušit. Věděl, že byl od hříchů svého mládí očištěn Janovým křtem v řece Jordánu. Poté již nesměl pochybit, naopak musel se, slovy apoštola Pavla (Žd 5:8, 2:10), naučit „poslušnosti z utrpení“, aby se stal „dokonalým původcem naší spásy“. Kristovy zkušenosti s utrpením však byly natolik traumatizující, že mu na pomoc museli přijít i andělé (viz události v getsemanské zahradě).

Dosud jsem hovořil o situacích, v nichž Ježíš Kristus zažíval mnohá utrpení, kterými procházíme my obyčejní lidé. K těmto velmi stresujícím zážitkům se však přidávaly další - již ne tak destruktivní, avšak citově neméně trýznivé. Příkladem budiž např. fakt, že se tento výjimečný a geniální člověk nemohl těšit z přátelství s nějakým intelektuálně srovnatelným člověkem, se kterým by se o obrovskou tíhu svého břímě mohl podělit. Už vůbec pak nemohl (ačkoliv směl) zažít takové nádherné dary pozemského života, jako jsou láska k ženě či zrození a růst vlastních dětí (toto jeho případné potomstvo by totiž bylo muselo být obětováno spolu s ním).

Skutečnost, že Ježíš Kristus byl pokoušen lidskými vášněmi a týrán lidským utrpením, zcivilňuje obraz jeho osoby a činí pro nás jeho život i smrt mnohem pochopitelnějšími.

Zeptám-li se sám sebe, jaký význam mají Ježíšova prožitá utrpení a strádání pro mě osobně, uvědomím si především dva aspekty. Prvním je fakt, že život křesťana snažícího se jít v Ježíšových stopách směrem k dokonalosti není vůbec snadný. Musel-li Kristus s takovou námahou čelit tolika útokům svých vlastních nedostatků, co potom já, obyčejný člověk? Mohu se vůbec účinně bránit svodům svých vášní a žádostí? Nevím, zda mohu, ale vím, že musím. Musím s nimi bojovat, jak to jen lze, a to proto, že to za mě nikdo jiný nemůže učinit. Jako Bůh zázračným zásahem shůry nevyřeší všechny existující sociální, ekologické či ekonomické problémy lidstva, stejně tak neodčaruje z mého nitra všechny negativní vlastnosti a myšlenky, které v sobě nesu jako důsledky nedostatku ve výchově, v působení školy a společnosti, ve svém vlastním uvažování a konání. Oním druhým aspektem je má jistota, že pokud vyvinu maximální možné úsilí o konstruktivní nápravu svých handicapů a přesto nebudu s to dosáhnout vlastními silami ani s pomocí svých bližních vytyčeného cíle, Stvořitel mi, oslovím-li ho v modlitbě, pomůže tu správnou cestu najít. Už mnohokrát jsem Boha žádal o radu či pomoc v pro mne zdánlivě bezvýchodné situaci - osobní, pracovní či rodinné - a pokaždé se mi dostalo pomoci. Nikoliv náhlým ohromujícím zázrakem přišedším shůry, ale zpravidla nějakou nepředpokládanou a náhlou, leč vždy logickou a organickou změnou vnějších okolností a podmínek. Proto podobně jako Ježíš Kristus věřím, že se na Boží pomoc mohu v zásadních momentech zcela spolehnout. Předtím však musím sám sobě i Bohu co nejobjektivněji prokázat, že dál jít správným směrem sice chci, ale sám to nedokážu ...

Setkali jsme se dnes k oslavě Ježíšovy smrti a vzkříšení. Smrtí, kterou podstoupil, naplnil obětí, kterou si do té doby Židé připomínali dnem nekvašených chlebě, kdy byl vždy zabit velikonoční beránek. Ježíš poslal Petra a Jana a řekl jim: „Jděte a připravte nám beránka, abychom oslavili velikonoční večeři“. Když nastala hodina, usedl ke stolu a dvanáct apoštolů s ním. Řekl jim: „Velice jsem toužil jísti s vámi tohoto beránka, dříve než budu trpět. Neboť vám pravím, že ho již nebudu jíst, dokud vše nedojde naplnění v království Božím“. Vzal kalich, vzdal díky a řekl: "Vezměte a podávejte mezi sebou. Neboť vám pravím, že od této chvíle nebudu pít z plodu vinné révy, dokud nepřijde království Boží. Pak vzal chléb, vzdal díky, lámal a dával jim se slovy: „Toto jest mé tělo, které se za vás vydává. To čiňte na mou památku“. A právě tak, když bylo po večeři, vzal kalich a řekl: "Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví, která se za vás prolévá".

V dnešních dnech všechny křesťanské církve slaví tento svůj nejvýznamnější svátek, a to s různými obměnami; někteří přijímají oba symboly, další pouze jeden symbol, jiní zas žádný z nich. Někteří tak činí jedenkrát za rok, jiní mnohem častěji. Domnívám se, že vyšší či nižší četnost oslav tohoto svátku našimi ostatními křesťanskými bratry a sestrami nám vůbec nemusí být kamenem klopýtání. I v tomto případě platí, že kvalita je významnější než kvantita. Navrhují proto zaměřit naši pozornost raději k významu Ježíšových slov, která vyřkl při své poslední večeři: Vyzval své učedníky, aby jedli chléb, který představuje jeho obětované tělo. Poté jim nabídl kalich s vínem symbolizující jeho krev, která „zpečetí“ novou smlouvu" (Mat 26:28). Smlouvu, jejímž obsahem jsou, jak je u smluv obvyklé, práva a povinnosti zúčastněných stran. Posuďme tedy každý sám, jak tato práva využíváme a zároveň, nakolik tyto smluvní povinnosti plníme.

[Zpět na seznam](#)